

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE
COMPARTIMENT ASISTENȚĂ SOCIALĂ RECEA
PERIOADA 2019 – 2023**

1. Definiția serviciilor sociale

Serviciile sociale sunt definite ca reprezentând ansamblul de măsuri și acțiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea depășirii unor situații de dificultate, pentru prezervarea autonomiei și protecției persoanei, pentru prevenirea marginalizării și excluziunii sociale și promovarea incluziunii sociale. Serviciile sociale sunt asigurate de către autoritățile administrației publice locale, precum și de persoane fizice sau persoane juridice publice ori private, în condițiile actelor normative în vigoare.

2. Rolul administrației locale

Rolul administrației locale este de a asigura acordarea asistenței sociale prin dezvoltarea sau înființarea de servicii proprii, instituții de asistență socială, sau prin concesionarea de servicii sociale unor furnizori de servicii sociale specializați, acreditați în condițiile legii (unități de asistență medico-socială, asociații sau fundații, culte religioase, persoane fizice) sau finanțarea asociațiilor și fundațiilor române cu personalitate juridică care înființează și administrează unități de asistență socială, în baza standardelor obligatorii de calitate, cu proceduri și planuri intervenție și asistență, cu monitorizarea, evaluarea costurilor și eficienței serviciilor sociale acordate, în conformitate cu actele normative în vigoare.

3. Scurt istoric.

Serviciile sociale existente în țara noastră s-au dezvoltat după 1989 din necesitatea de a răspunde unor nevoi imediate, generate de reformele economice. Șomajul, o noțiune valabilă pentru societatea capitalistă și “armă” de luptă în perioada războiului rece, a devenit un fapt și în România post-decembristă și avea nevoie de o reglementare legislativă. Zona asigurărilor sociale și de sănătate a necesitat de asemenea reglementări. Problematicile familiei și copilului, ale persoanelor vârstnice, ale persoanelor cu handicap, au necesitat de asemenea reglementări și adaptări legislative impuse de realitatea contextuală și de nevoile adaptării la cerințele integrării europene.

4. PRINCIPII DIRECTOARE:

1) **Principiul priorității:** Problema privind prevenirea și combaterea marginalizării și excluziunii sociale, precum și cea de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, este asumată ca prioritate a Consiliului local al comunei Recea.

2) **Principiul viziunii globale și unitare:** Măsurile de prevenire și combatere a marginalizării și excluziunii sociale, precum și cele de implementare a asistenței sociale în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, se bazează pe viziunea globală și unitară a problematicii sociale.

3) **Principiul profesionalizării în toate domeniile de activitate:** Munca în vederea prevenirii și combaterii marginalizării și excluziunii sociale, precum și cea de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, presupune o pregătire profesională corespunzătoare a specialiștilor, precum și diseminarea experienței, bunelor practici și a instrumentelor de lucru în domeniu.

4) **Principiul continuității:** Activitățile desfășurate în vederea reducerii fenomenului prevenirii și combaterii marginalizării și excluziunii sociale, precum și de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, vor avea un caracter permanent.

5) **Principiul legalității:** Respectarea prevederilor Constituției și legislației naționale în domeniu, precum și a prevederilor specifice din tratatele internaționale la care România este parte.

6) **Principiul confidențialității:** Datele personale deținute, rezultate din activitățile specifice, nu se fac publice decât în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

7) **Principiul nediscriminării:** Activitățile specifice de evaluare în vederea prevenirii și combaterii marginalizării și excluziunii sociale, precum și de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, se fac după caz, tuturor categoriilor de persoane identificate, indiferent de sex, apartenență etnică sau religioasă etc.

8) **Principiul coordonării și cooperării unitare între toate instituțiile implicate:** Practicile și procedurile în domeniul prevenirii și combaterii marginalizării și excluziunii sociale, precum și

cele de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, vor avea la bază o concepție națională unitară și se va pune accentul pe muncă în parteneriat.

Analiza mediului extern (oportunități și amenințări):

Oportunități:

- prevederile legale stabilesc obligativități și termene pentru soluționarea fiecărei probleme în parte;
- intrarea României în UE impune prestarea la standarde superioare a serviciilor medico-sociale sau cele de asistență socială;
- existența în cadrul compartimentului de asistență socială a unor persoane calificate pentru domeniul asistenței sociale;
- parteneriatele cu ong-uri permit intervenția în zone cu probleme ce nu pot fi acoperite de către primărie;
- cunoașterea mai bună, în planul asistenței sociale, a problemelor existente la nivelul comunității (se înregistrează o creștere semnificativă a numărului de anchete sociale realizate în ultimii ani);
- posibilitatea de a stabili parteneriate strategice.

Amenințări:

- limitarea activității în domeniu doar la cazuri pe care legea le indică în mod specific, deși sunt și alte categorii care ar merita atenție din partea autorităților;
- lipsa unui plan de comunicare cu furnizorii de servicii sociale – în vederea realizării unei strategii de intervenție unitară care să permită o mai bună coordonare a serviciilor de asistență socială la nivel de comunitate (gestionare și distribuire mai eficientă a resurselor și serviciilor la nivelul comunității);
- lipsa unei baze de date comune cu toți prestatorii de servicii sociale care activează în domeniu;
- prognozele demografice indică tendințe de îmbătrânire a populației, motiv pentru care se impune pregătirea acestui serviciu în vederea prestării eficiente a serviciilor de asistență la domiciliu;
- deficiențe în asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități la nivelul comunei;
- lipsa unor studii sau analize la nivelul comunității;
- lipsa unui sistem de informare preventivă sau a unui sistem de intervenție rapidă pentru categoriile expuse la risc (tineri sau adulți peste 50 de ani);
- creșterea gradului de sărăcie pentru anumite categorii ale populației;
- insuficiența resurselor financiare care să asigure o susținere reală a măsurilor de prevenire și combatere a marginalizării și excluziunii sociale;

- deficiențe în coordonarea și implementarea activităților de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie;
- responsabilitate scăzută a actorilor sociali (indivizi/grupuri, privat/public, profit/non-profit).

Analiza mediului intern:

Puncte tari

Compartimentul de asistenta sociala este serviciul care implementează legislația specifică combaterii fenomenului de marginalizare socială;

- este un compartiment cu o activitate în dezvoltare care justifică alocarea de resurse umane și materiale;
- creșterea performanțelor serviciului: număr mai mare de persoane asistate, număr mai mare de anchete sociale realizate (în condițiile în care nu se înregistrează un număr semnificativ mai mare de anagați ai serviciului);
- managementul serviciului asigură relații de colaborare bune cu Consiliul local și cu actorii sociali (indivizi/grupuri, privat/public, profit/non-profit).

5. PROBLEME IDENTIFICATE

1. Protecția copilului.

a) copiii aflați în situație de risc

2. Problematika persoanelor adulte aflate în dificultate, marginalizate social sau cu risc de marginalizare.

- a) problema sărăciei extreme (familii și persoane singure sărace, persoane fără adăpost);
- b) persoane vârstnice;
- c) persoane cu handicap;
- d) persoane victime ale violenței în familie;
- e) persoane dependente de alcool și droguri;

6. STRATEGII PENTRU REZOLVAREA PROBLEMELOR IDENTIFICATE

OBIECTIVE GENERALE:

- 1. Crearea unui continuum de servicii sociale locale individualizate;**
- 2. Dezvoltarea operațională a Compartimentului de Asistență Socială pentru eficientizarea relațiilor cu structurile instituționale cu atribuții în domeniu.** Dezvoltarea instituțională presupune:
 - dezvoltarea unui sistem de cooperare și comunicare interinstituțională;
 - concesionarea de servicii către parteneri privați non-profit (ONG-uri);

- fundamentarea dezvoltării instituționale prin:
 - a) crearea unei hărți a problemelor sociale;
 - b) realizarea planului unic de servicii;
 - c) efectuarea unor analize/studii aplicate pe domenii specifice;
 - d) investiții în programe de formare/dezvoltare profesională;

3. Dezvoltarea comunicării inter-instituționale și cu structurile societății civile. Extinderea parteneriatului social – instituții, ONG-uri, cetățeni, la nivel local, județean și central.

7. OBIECTIVE SPECIFICE:

În formularea obiectivelor cuprinse în proiectul de Strategie Locală de prevenire și combatere a marginalizării și excluziunii sociale, precum și de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie, au fost luate în considerare anumite direcții strategice prioritare identificate în cadrul strategiei privind aprobarea Planului Național Antisărăcie și promovare a incluziunii sociale.

Pentru îndeplinirea primului obiectiv strategic sunt necesare:

1. Diminuarea dezechilibrelor locale existente, limitarea sărăciei extreme, absorbția treptată a sărăciei persoanelor active și a celor care și-au încheiat ciclul vieții active (pensionarii).
2. Prevenirea situațiilor de abuz, violență și exploatare.
3. Promovarea unei societăți incluzive, reducerea riscului de marginalizare socială prin identificarea, evaluarea și acordarea sprijinului necesar celor aflați în dificultate.

În ceea ce privește îndeplinirea celui de-al doilea obiectiv strategic, vor fi avute în vedere următoarele obiective specifice:

1. Completarea și dezvoltarea sistemului de protecție socială la nivel local, prin implementarea sistemului național de asistență socială și trecerea decisivă de la protecția socială de tip pasiv la activizarea capacităților individuale și colective.
2. Dezvoltarea capacității manageriale, precum și profesionalizarea personalului la nivelul Compartimentului de Asistența Socială.

Dezvoltarea comunicării instituționale, cel de-al treilea obiectiv strategic se operaționalizează în prezenta strategie prin:

1. Eficientizarea comunicării inter-instituționale și cu ceilalți parteneri sociali.
2. Dezvoltarea unei culturi a parteneriatului social și a responsabilității sociale.

8. MĂSURI PENTRU ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR:

Inițierea, dezvoltarea și aplicarea **Strategiei Locale de prevenire și combatere a marginalizării și excluziunii sociale, precum și de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie**, implică responsabilizarea Consiliului Local al comunei Recea pentru asigurarea mecanismelor financiare care să garanteze menținerea programelor în derulare și realizarea obiectivelor. Instituțiile implicate în implementarea acestei strategii vor asigura, fiecare pentru activitățile ce îi revin, resursele financiare necesare.

1. Crearea unui continuum de servicii sociale locale individualizate, centrate pe nevoile cetățenilor

1.1. Diminuarea dezechilibrelor locale existente, limitarea sărăciei extreme, absorbția treptată a sărăciei persoanelor active și a celor care și-au încheiat ciclul vieții active (pensionarii).

1.1.1. Colectarea, centralizarea și analizarea datelor privind fenomenul de prevenire și combatere a marginalizării și excluziunii sociale, precum și de implementare a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor singure, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap, sau a oricăror persoane aflate în nevoie.

1.1.2. Stabilirea parteneriatelor în domeniul asistenței persoanelor vârstnice, al sănătății, economic, locuințe.

1.1.3. Înființarea unor servicii noi sau extinderea celor existente, pentru a le crește accesibilitatea (centre de zi, grădinițe sociale, cămine sociale, centre multifuncționale, etc.), folosirea resurselor neexploatate, diversificarea serviciilor oferite și separarea lor funcțională.

1.1.4. Crearea unui **plan unic de servicii** în abordarea fiecărui caz social prin elaborarea planului individualizat de intervenție.

1.1.5. Instituțiile responsabile să realizeze o selecție a serviciilor și proiectelor oferite bazată pe priorități

1.2. Prevenirea situațiilor de abuz, violență și exploatare.

1.2.1. Organizarea unor campanii publice de informare și sensibilizare asupra problematicii abuzului, violenței și a exploatării.

1.2.2. Înființarea unui birou local de informare și consiliere.

1.2.3. Stabilirea parteneriatelor și a grupurilor de lucru în domeniul protecției copilului, combaterii consumului de droguri și a criminalității asociate acestuia, domeniul violenței domestice.

1.2.4. Concesionarea unor servicii specializate către organizații acreditate.

1.2.5. Punerea accentului pe prevenția acestor probleme, inclusiv prin promovarea valorilor morale și etice.

1.2.6. Sublinierea rolului familiei în limitarea situațiilor de abuz, violență, etc.

1.3. Promovarea unei societăți incluzive, reducerea riscului de marginalizare socială prin identificarea, evaluarea și acordarea sprijinului necesar celor aflați în dificultate.

1.3.1. Organizarea unor campanii de sensibilizare a cetățenilor pentru creșterea gradului de acceptare la nivelul comunității a persoanelor aflate la risc de marginalizare socială (grupuri minoritare, persoane cu dizabilități, etc).

1.3.2. Stabilirea parteneriatului și a grupurilor de lucru în vederea reducerii riscului de marginalizare socială prin identificarea, evaluarea și acordarea sprijinului necesar celor aflați în dificultate.

1.3.3. Dezvoltarea unui program de voluntariat și implicarea voluntarilor în furnizarea de servicii persoanelor aflate la risc de marginalizare socială.

1.3.4. Încurajarea formelor alternative de instituționalizare a tinerilor.

1.3.5. Încurajarea reconversiei celor asistați social pentru a preveni dependența de ajutoarele sociale transmiterea acestei dependențe.

1.3.6. Urmărirea feed-back-ului din partea societății față de măsurile implementate.

2. Dezvoltarea operațională a Compartimentului de Asistența Socială pentru eficientizarea relațiilor cu structurile instituționale cu atribuții în domeniu.

2.1. Completarea și dezvoltarea sistemului de protecție socială la nivel local, prin implementarea sistemului național de asistență socială și trecerea decisivă de la protecția socială de tip pasiv la activizarea capacităților individuale și colective.

2.1.1. Accentuarea rolului important de coordonare și decizie al CAS a tuturor serviciilor sociale la nivel local

2.1.2. Dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale proprii în funcție de nevoile locale.

2.1.3. Înființarea de servicii, unități și departamente pentru implementarea măsurilor de asistență socială.

2.1.4. Promovarea de parteneriate cu furnizorii de servicii sociale complementare și sprijinirea activității acestora.

2.1.5. Concesionarea de servicii sociale către ONG-uri acreditate și licențiate.

2.1.6. Finanțarea sau cofinanțarea înființării, organizării și administrării unor unități specializate de asistență socială.

2.1.7. Implementarea standardelor profesionale în serviciile prestate.

2.1.8. Creșterea capacității serviciilor responsabile, atât prin creșterea numărului personalului implicat cât și prin eficientizarea activității.

2.2. Dezvoltarea capacității manageriale, precum și profesionalizarea personalului la nivelul CAS (Compartimentul de Asistența Socială).

2.2.1. Eficientizarea actului managerial prin monitorizarea și evaluarea personalului propriu cu instrumente specifice.

2.2.2. Planificarea strategică dinamică, continuă și flexibilă a muncii de asistență socială.

2.2.3. Îmbunătățirea nivelului de pregătire și specializare a personalului din cadrul CAS prin participarea la programe de perfecționare profesională.

2.2.4. Promovarea și implementarea de programe pilot, împreună cu alte servicii publice sau organizații din țară și străinătate, prin schimburi de experiență, conferințe și seminarii comune.

3. Dezvoltarea comunicării inter-instituționale și cu structurile societății civile. Extinderea parteneriatului social – instituții, ONG-uri, cetățeni, la nivel local, județean și central, în plan intern și internațional.

3.1. Eficientizarea comunicării inter-instituționale și cu ceilalți parteneri sociali.

3.1.1. Coordonarea activităților de colaborare și comunicare ale autorităților și instituțiilor publice locale care structurează sistemul național de asistență socială.

3.1.2. Crearea de instrumente de comunicare eficiente, de proceduri și standarde comune.

3.1.3. Schimbul de date și informații cu instituțiile centrale și locale în conformitate cu convențiile, acordurile, recomandările internaționale și legislația națională, prin care se structurează sistemul național de asistență socială.

3.1.4. Optimizarea cooperării cu toți actorii sociali - indivizi/grupuri, privat/public, profit/non-profit, găsirea de noi forme de cooperare și domenii de interes comun.

3.1.5. Sublinierea rolului Poliției și a forțelor de ordine în sprijinirea și ducerea la îndeplinire a măsurilor specifice.

3.2. Dezvoltarea unei culturi a parteneriatului social și a responsabilității sociale.

3.2.1. Crearea de grupuri de parteneriat local (GPL) în problematica socială cu orientare pe obiective specifice.

3.2.2. Crearea unui grup de lucru care să implice partenerii sociali în luarea deciziilor.

3.2.3. Crearea unui calendar comun de activități.

3.2.4. Organizarea unor ateliere tematice, conferințe de caz, campanii de responsabilizare.

3.2.5. Dezvoltarea unui program de voluntariat la nivel local prin atragerea de resurse umane și materiale din comunitate.

3.2.6. Încurajarea spiritului civic și comunitar în rândul cetățenilor

9. POSIBILI INDICATORI DE EVALUARE A IMPLEMENTARII STRATEGIILOR

- număr de beneficiari;
- numărul furnizorilor de servicii (publici și privați) și număr de personal implicat în acordarea serviciilor;
- număr și tipuri de unități de asistență socială, înființate;
- număr și tipuri de servicii sociale acordate (servicii sociale cu caracter primar și servicii sociale specializate);
- coeficientul de satisfacere a nevoilor, reclamații, plângeri;
- analize, studii și alte situații statistice.

Idei principale:

1. Coordonare între serviciile sociale. Îmbunătățirea comunicării dintre serviciile sociale publice și non profit și corelarea serviciilor sociale pentru continuarea serviciilor de asistență directă/intervenții în criză cu proiecte de (re)integrare socio – profesională (pt evitarea dependenței și a fenomenului de freerider, pt responsabilizarea beneficiarilor), dezvoltarea de programe de informare cu rol de prevenție. Dezvoltarea instituțională a serviciului public relevant. Eficientizarea folosirii resurselor disponibile.

2. Crearea unei hărți a problemelor sociale: Nevoia imperativă de a se realiza harta problemelor sociale (eco harta, planul unic al serviciilor sociale, delimitarea responsabilităților), nevoia dezvoltării compartimentului de asistența socială și a colaborării / coordonării strânse a acesteia cu organizațiile non profit active în domeniu pt realizarea largo sensu a unei evaluări corecte, selecții și prioritizări eficiente și eficace în contextul numărului mare al persoanelor care au nevoie de asistență socială, a suprasolicitării instituțiilor și organizațiilor de specialitate și a resurselor limitate.